

»Naprave« Ljubljana

Letos poudarek na stabilizaciji

Po ugodnem rezultatu poslovanja, doseženem v letu 1972, ko smo s celotnim dohodkom presegli 80 milij. ND, v ostanku dohodka pa se približali 10 milij. ND, smo gospodarski plan za leto 1973 postavili na trdna tla realnih tržnih možnosti, obstoječih kapacitet in obstoječih finančnih sredstev, posebno obratovalnih sredstev.

Ceprav bi naše proizvodne možnosti — pa tudi želje — omogočile že sedaj izkupiček nad 100 milij. ND, smo upoštevali umirjena predvidevanja ISKRA — Commerce o povpraševanju na trgu ter proizvodni in prodajni plan za leto 1973 postavili na znesek 93 milij. ND in s tem dosegli spodnjo mejo rasti proizvodnje, določene v perspektivnem planu naše organizacije, sprejetem koncem leta 1972.

Leto 1973 je tako posvečeno urejanju notranjega stanja tovarne, je nekakšen predah pred naslednjimi leti, ki bodo od tovarne na vseh področjih zahtevala mnogo naporov. Tem pa bomo kos le, če bodo osnovni problemi poslovanja tovarne rešeni.

Katero so bile torej osnovne naloge dela v letu 1973, kaj lahko ob 4 mesecih poslovanja rečemo o izpolnjevanju teh nalog?

Predvsem smo želeli proizvodnjo (in prodajo) kar se da enakomerno porazdeliti na mesece, da se nam ne bi ponavljale slike iz preteklih let, ko smo v prvi polovici leta obstali nekako na 35 % proizvodnje, 65 % pa nam je ostalo za drugo polovico leta, ko bi morale že vse službe tovarne pripravljati pogoje za delo v naslednjem obdobju, pa so bile preobtežene z reševanjem težav in nalog tekočega leta. Posledica tega je bil seveda slab štart v naslednjem letu in ponavljanje slike ob koncu leta.

Do konca aprila t.l. smo dosegli nekaj nad 30 % letnega proizvodnega plana, kar pomeni, da bomo ob polovici leta tudi pri polovici letnega proizvodnega plana. Ogromno naporov bo potrebno, da bomo tak tempo kar se le da obdržali tudi v mesecih letnega dopusta, posebno zato, ker se nam pri novem artiklu iz družine usmerjenih radijskih zvez obeta nekajmesečna premaknitev začetka proizvodnje

— predvsem zaradi podaljšanih dobavnih rokov za reproductivni material.

V prodaji smo do četrte leta dosegli okoli 25 % letnega prodajnega plana, kar je sicer daleč ugodnejše kot v preteklem letu, vendar še ne tako, kot smo želeli. Težave so predvsem pri kompletnosti asortimenta.

Vse »notranje naloge«, katere smo omenili v uvodu so zajete v stabilizacijskem planu tovarne, katerega naloga je ureditev težav tovarne, ki se vlečejo že nekaj let. Predvsem nas teži vprašanje likvidnosti tovarne oziroma prekomernih zalog, ki so v letih 1971 in 1972 neprestano naraščale. V prvem kvartalu leta 1973 smo rast zalog zaustavili in ob občutnem naraščanju proizvodnje in prodaje dosegli precej ugodnejše koeficiente

te obračanja zalog, vendar nas pa napornejši del poti še čaka. Treba bo — časa pa imamo po našem načrtu le do prvih mesecev leta 1974 — zaloge celo znižati in jih ustaliti na višini postavljenih normativov. S tem bomo vezana sredstva uskladili s kvalitativnimi obratovalnimi viri, tako da bomo z nekoliko bolj mirno vestjo lahko stopili pred poslovne banke, katerim smo dosedaj ponujali veliko obljub ter malo rezultatov.

Kar se tiče vprašanja zalog, so vse službe tovarne »mobilizirane« in to stanje bomo obdržali in ga po potrebi še zaostri, dokler rezultati ne bodo takšni, kot smo jih zažrtali.

Več uspeha lahko že sedaj prikažemo v drugi važni nalogi

(Dalje na 6. strani)

»APARATI« LJUBLJANA

V pomoč študentom

V četrtek, 10. t. m. so imeli v tovarni električnih aparatov v Ljubljani skromno slovesnost, ko je predsednik delavskega sveta tovarne Viktor Korošec izročil dekanu ljubljanske elektro fakultete prof. dr. Albertu Čebulju komplet izdelkov s področja proizvodnje relejev.

Komplet izdelkov te branže v vrednosti okrog 22.000 dinarjev je darilo tovarne električnih aparatov študentom elektro fakultete, katerim bodo releji in njihovi sklopi služili za praktično delo in za poglobljen študij zaščite in avtomatizacije v energetiki. Tovarna električnih aparatov je s tem zgledom znova pokazala, kako zainteresirana je za to, da bi študentje prihajali s univerze kar najbolje podkovani tudi s praktičnim, ne le s teoretičnim znanjem.

Dekan fakultete prof. Albert Čebulj se je predstavnikom tovarne za to dragoceno in koristno darilo študen-

tom toplo zahvalil in tudi sam poudaril pomen takega odnosa Iskre do študentov naše fakultete, na katere po končanem študiju tudi računamo. Gostje s fakultete so si nato skupno s predstavniki varno ogledali še proizvodnjo tovarne ogledali še proizvodnjo.

Odločni koraki k boljšim rezultatom

Trboveljska tovarna polprevodnikov je zadnji dve leti prebolevala krizo, katere posledica je bila zlasti v lanskem poslovnem letu tudi izguba. Težave, ki so spremljale lansko proizvodnjo, so sicer v dobršni meri že odpravili, ne pa še v celoti. Toda, kljub temu si delovni kolektiv prizadeva, da bi v letošnjem letu dosegel bistveno boljše rezultate. Poglejmo torej, kako dela in gospodarja letos.

V tovarni polprevodnikov so za letos načrtovali proizvodnjo v vrednosti 100 milijonov dinarjev. To je bil dokaj optimističen načrt, osnovan sicer na pričakovanjih, da bo vsa oprema nared pravočasno, prav tako pa tudi potrebni reprodukcijski material. Vendar pa je tu nastopila kopica objektivnih razlogov, ki je nujno narekovala znižanje prvotno načrtovanega obsega proizvodnje. Največji razlog za znižanje proizvodnega načrta je pač to, da letos še ne bo stekla proizvodnja močnostnih diod,

delno pa tudi zakasnitev pri dobavi opreme in materiala za proizvodnjo varikap diod. Ob zmanjšanem proizvodnem načrtu in, če bodo sproti premagovali še vse ostale težave in ovire, računajo, da bodo takšen načrt uspeli izpolniti in s tem ustvariti dovolj dohodka, za pokritje vseh obveznosti in poslovanje v letu 1973 zaključiti z bistveno boljšimi rezultati. Z drugimi besedami — računajo na približno dva in pol krat večjo realizacijo od lanske.

Kot protiutež izpadli proizvodnji močnostnih diod bodo

povečali proizvodnjo silicijevega monokristala za lastne potrebe, v dobršni meri pa tudi za izvoz.

V tovarni so se nadalje odločili za specializacijo svoje proizvodnje, delno pa tudi za zožitev proizvodnega programa, da bi pri preostalih izdelkih lahko prešli na večje serije. Že lani so na področju germanija in selena pripravili obsežnejši kooperacijski program z naročnikom iz Vzhodne Nemčije. Na račun specializacije in povečanja serij bodo na eni strani proizvodni asortiment zmanjšali, močno pa povečali prodajni program.

V smeri specializacije proizvodnje so že lani v novembru sami izdelali oz. formirali proizvodno linijo enoamperskih aksialnih diod, ki

(Dalje na 7. strani)

Četrta konferenca ZKJ

Četrta seja konference Zveze komunistov Jugoslavije, 10. in 11. maja v Beogradu — je obravnavala aktivnost Zveze komunistov Jugoslavije pri uresničevanju akcijskega programa druge seje konference ZKJ ter pisma predsednika Tita in izvršnega biroja. Konferenco je začel sekretar izvršnega biroja Stane Dolanc in najprej prebral spodnje pismo predsednika Zveze komunistov Jugoslavije tovariša Tita.

Referat na konferenci je imel sekretar izvršnega biroja Stane Dolanc. Konferenca je obravnavala in sprejela poročilo predsedstva ZKJ o delu Zveze komunistov Jugoslavije med drugo in četrto sejo konference, poročilo o delu komisije za statutarna vprašanja ZKJ in poročilo nadzornega odbora ZKJ.

Konferenca je tudi potrdila spremembe v sestavi organov ZKJ in sprejela sklepe o prihodnjih nalogah do desetega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije.

Pismo predsednika Tita konferenci

Dragi tovariši in tovarišice, delegati četrte seje konference ZKJ, opravičujem se vam, ker se seje konference ne morem osebno udeležiti, in zaradi tega vam po tej poti pošiljam svoje pozdrave in najboljšje želje za uspešno in plodno delo četrte seje konference ZKJ, ki je po mojem prepričanju zelo pomembna v fazi priprav na X. kongres ZKJ. Vem, da se zavedate pomena nalog, ki nas zdaj čakajo, kakor tudi odgovornosti, da jih odločno uresničujemo, tako da bi čimbolje pripravili X. kongres.

Mislím, da mi ni treba naštevati, katere naloge so to. Izražene so bile v pismu in v raznih govorih iz zadnjega časa, najpomembnejše med njimi pa sem razložil tudi v ekspoziciji na splošnem zboru federacije v Beogradu.

Zadnji čas smo dosegli zelo dobre rezultate pri premagovanju raznih težav in odpravljanju odklonov in anomalij, ki so naši socialistični skupnosti prizadeli veliko škodo.

Vrste zveze komunistov so vse bolj strnjene v boju za odločno vlogo delavskega razreda v naši družbi in s tem si ZK kot avantgarda delavskega razreda pridobiva vse večje zaupanje med našimi delovnimi ljudmi. V boju proti razrednim in drugim sovražnikom naše samoupravne družbe ne smemo omahovati do popolne zmage nad vsemi nasprotniki naše samoupravne socialistične družbe, do popolne uresničitve pravih socialističnih razmerij in tiste vloge delavskega razreda, ki mu v naši družbi pripada.

Na četrti seji konference ZKJ bo treba dobro pretehtati najpomembnejša vprašanja, ki bodo na dnevnem redu X. kongresa. Deseti kongres mora imeti zgodovinski pomen za nadaljnjo krepitev naše večnarodne socialistične skupnosti.

Tovarišice in tovariši delegati, željno pričakujem, da se bom seznanil z rezultati vašega ustvarjalnega dela in vašega boja, s katerimi prihajate na četrto sejo konference, kakor tudi z rezultati, ki jih boste dosegali med svojo nadaljnjo dejavnostjo pri uresničevanju njenih sklepov.

Proizvodnja v aprilu še vedno zaostaja za načrtom

Proizvodnjo so tudi v mesecu aprilu spremljale enake težave kot v predhodnih mesecih. Na eni strani odstopajo definitivna naročila gotovih izdelkov tako po količini kot po strukturi, na drugi strani pa je nabava reprodukcijskega gradiva nezadostna, nesortirana in tudi rokavno pogostokrat zelo neustrezna. Zato kljub vsem naporom in dokaj visoki produktivnosti za načrtom močno zaostajamo.

V mesecu aprilu smo skupni proizvodni načrt po dinamiki izpolnili s kazalnikom 86,78, kar daje v kumulativni izpolnitvi 82,71 %. Pri tem je bil nekoliko uspešnejše dosežen načrt tiste proizvodnje, ki je namenjena jugoslovanskemu trgu, saj smo tu izpolnili mesečno nalogo s kazalnikom 89,89, oziroma kumulativno 86,39 %. Za izvoz smo mesečni načrt dosegli le s kazalnikom 75,71, dočim kumulativa še vedno zaostaja in smo tako štirimesečno izvozno obvezo izpolnili le 66,94 %.

Po posameznih skupinah izdelkov so odstopanja izredno velika, kar kaže, da se v začetku omenjena problematika pojavlja v posameznih skupinah izdelkov dokaj neenakomerno in tudi časovno precej neuravnano.

V skupini stikalnih aparatov naročila presegajo planirane količine, v aprilu pa smo zaradi pošiljke iz uvoza uspeli realizirati tudi vse zaostanke. Tako smo mesečni dinamični načrt izpolnili s kazalnikom 268,16. Tudi kumulativa je v tej skupini najboljša in edina pozitivna, saj je ob koncu meseca kazalnik obstal na 124,35.

V skupini industrijskih elektronskih naprav je naročil dovolj, vendar preskrba s posameznimi deli zaostaja, posebej z gradivi iz uvoza. Na

tem področju je bilo stanje v aprilu sicer nekoliko boljše kot v predhodnem mesecu, vendar še vedno manjka nekaj postavk, zaradi katerih široko zastavljene proizvodnje ne uspemo dokončati. Za domače tržišče smo v tej skupini v aprilu naredili 94,20 % količin, predvidenih z načrtom, s tem pa je dosežen kazalnik kumulativne 77,34. Tudi za izvoz je bilo v aprilu v tej skupini izdelkov narejenega več kot v marcu, saj je izdelanih 85,28 % izdelkov od načrtovane vrednosti po dinamičnem načrtu. Vendar je kumulativno doseganje v tej skupini najnižje, saj je kazalnik obstal pri 60,7 %.

V najmočnejši planski skupini zaščitnih relejev, elementov avtomatike in signalnih relejev, z izjemo rezervnih delov in uslug, je bil dosežek mesečne dinamike najmanj ugoden. Za domači trg smo v aprilu izdelali samo 84,48 % predvidenega mesečnega obsega, oziroma 86,64 % v kumulativni. Se večji pa je zaostanek v izvozu, saj smo mesečno nalogo izpolnili komaj z 72,97 %, oziroma kumulativno za 68,45 %. V tej skupini izdelkov smo imeli v aprilu nekaj večjih izpadov zaradi pomanjkanja gradiva in sestavnih delov, kar pomeni na montažnih linijah istočasno tudi občutno izgubo kapacitet. Posebno izrazito izstopa ta problematika na linijah PG in PR 15-17, kjer imamo zaposlenih okoli 200 delavcev. Pomanjkanje samo enega sestavnega dela, čeprav najmanjšega, povzroči vedno občuten zastoj, največkrat pa izpad cele linije, zlasti če moramo ta del vgrajevati v začetnih operacijah. Na to dejstvo bomo morali pri tej proizvodnji posebej paziti in v največji mogoči meri storiti vse, da s prilagodljivim načrtovanjem, hitro in popolno

oskrbo ter uspešnim operativnim usmerjanjem zastoje in izpade v celoti izključimo. Za te montažne linije mora biti preprosto vedno na razpolago dovolj gradiva, kupljenih delov in lastnih polizdelkov. Naročil za domače tržišče je dovolj in celo več, kot smo jih načrtovali v osnovnem dinamičnem načrtu, zato moramo res narediti vse mogoče in na videz nemogoče, da to konjunkturo izkoristimo. To zlasti še zato, ker IC v izvozu ni zagotovil vseh predvidenih izvoznih naročil, zato zaostanek po načrtu ne pomeni tudi zaostanka po naročilih, kjer razen redkih izjem vse zahteve izpolnujemo v predvidenih dobavnih rokih.

Mesečni dinamični načrt rezervnih delov in uslug smo dosegli za 60,29 %, kar pomeni 65,90 % v kumulativni. Tudi tu je zaostanek v odstotkih zelo velik, vendar je ta skupina v strukturi načrta zelo majhna in na celoto vpliva le z nekaj desetinkami odstotka. Istočasno pa je dolgoročneje načrtovanje, posebno pri uslugah, izredno težavno in samo ocenjeno, zato so takšna odstopanja v posameznih obdobjih skoraj normalna.

Ob zaključku poročila naj omenimo še podatek, da je dinamični načrt v naslednjih mesecih nekoliko manj napet, kot je bil v začetku leta. Res je sicer, da nastopajo v tem obdobju tudi »dopustniški meseci«, toda kljub temu menim, da bi morali računati na še večji obseg mesečne proizvodnje kot smo ga dosegali doslej, to pa bi pomenilo odpravljanje zaostankov, čeprav polagoma, in oddaljenjši cilj, da ob vseh težavah letni proizvodni načrt kot celoto le dosežemo. Časa je dovolj in na to bi želel posebej opozoriti!

L.

Četrta seja CK ZKS

Na četrti seji konference ZK Slovenije, 8. in 9. maja v Ljubljani, so razpravljali o delu centralnega komiteja ZK Slovenije po tretji seji konference in o vlogi ZK ter drugih subjektivnih sil pri uresničevanju ustavnih dopolnil. O svojem delu po zadnji konferenci je CK ZKS predložil poročilo, o najpomembnejših nalogah, ki so jih v tem času opravili, pa je v referatu spregovoril tudi predsednik CK ZKS France Popit. O vlogi ZK in drugih subjektivnih sil pri uresničevanju ustavnih dopolnil pa je v uvodu spregovoril član sekretariata CK ZKS Milan Kučan.

Na dvodnevni konferenci se je razvila obširna in plodna razprava, ki je tudi rodila vrsto pomembnih sklepov.

Na seji so sprejeli tudi odstop štiri članov CK ZKS in odstop Staneta Kavčiča kot člana predsedstva ZKJ. Za novega člana tega vodstva so izvolili Vinka Hafnerja, za nove člane CK ZKS pa Igorja Uršiča, Franceta Salija, Aleksandro Gorup (iz Iskra IEZE) in Eda Pogorelca. Udeleženci seje so poslali pismo predsedstvu ZKJ, v katerem so predlagali, da na X. kongresu ZKJ ponovno izvolijo za predsednika ZKJ tovariša Tita. Na seji CK ZKS, ki je bila neposredno po seji konference, so Igorja Uršiča in Franca Salija izvolili tudi v sekretariat CK ZKS.

»Elektromehanika« Kranj

Preveč nadurnega dela

● Takojšnja in perspektivna urejanja norm ● V aprilu plan proizvodnje presežen za 8,2 % ● Plan nadurnega dela v I. trimesečju presežen ● Faktor OD do konca polletja 1000 ●

Poslovni odbor je na 30. seji, dne 10. maja obravnaval poročilo o poslovanju tovarne v I. trimesečju 1973 in pri tem posebej razpravjal o problemu nadurnega dela, ker je plan nadur močno presežen. Zadevno je bil dan nalog upravi tovarne, da do prihodnje seje poslovnega odbora izdela predlog, kako v prihodnje rešiti vprašanje nadurnega dela v tovarni.

V aprilu je bil plan proizvodnje izpolnjen s 108,2 %, z upoštevanjem Metaconta in Perles — kooperacije je plan dosežen s 106,3 %. Plan proizvodnje, namenjen za izvoz, je bil v aprilu izpolnjen s 103,4 %, realizacija pa z 84,2

odst.

Poslovni odbor je obravnaval poročilo o obračunu osebnih dohodkov za obdobje januar — april 1973 in sklenil, da se do konca I. polletja (maj, junij) obračunajo osebni dohodki kot akontacija, za vse enote enako, s faktorjem 1.000, seveda pod pogojem, da bo plan proizvodnje izpolnjen najmanj 100 %.

Pri obravnavanju poročil tehnološkega področja o stanju in problematiki časovnih norm je PO sprejel dane predloge, ki se nanašajo na takojšnje in perspektivno urejanje norm v tovarni. Zadevno je bila dana naloga tehnološkemu področju, naj v sodelovanju z organizacijskim področjem ter tehnološkimi službami v obratih realizira predloge, zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov pri postavljanju norm po WF metodi pa naj se koristi usluge Zavoda za avtomatizacijo. Ker je vprašanje urejanja norm dolgoročnega značaja, bo vodstvo tehnološkega področja poročalo vsake 3 mesece poslovnemu odboru o poteku izvajanja posameznih nalog.

usposabljanju, servisu in vzdrževanju. Mimo tega pa seveda vsebuje tudi komercialno delo in urejanje ustrezne finančne problematike.

Danes sestavlja TOZD 40 zdravnikov, inženirjev ter tehnikov arhitekture, gradbeništva, strojništva, elektrike, elektronike in ekonomskih strokovnjakov.

Enota razvija timsko delo in po potrebi vabi k sodelovanju še druge strokovnjake. Stalno sledi dogajanjem na področju programiranja, projektiranja gradnje in opremljanja bolnišnic v svetu in razpolaga z bogato dokumentacijo. Njeni sodelavci sodelujejo na domačih in mednarodnih simpozijih in kongresih. Strokovne rešitve pri programiranju, projektiranju in gradnji Kliničnega centra v

(Dalje na 6. strani)

Pridobljene izkušnje temelj dejavnosti

Na specializirani razstavi zagrebškega velesejma »Medicina in tehnika«, kjer je minuli teden sodelovalo približno 300 razstavilcev iz 20 držav, se je tokrat prvič predstavil tudi TOZD Mediko inženiring, ki sta ga lani ustanovila ljubljanski Klinični center in Iskra Commerce.

Naglj napredek medicinske znanosti, ki vsebuje tudi dognanja sorodnih ved, t. j. kemije, biologije, fizike in tehnike nasploh, terja danes ogromno specifičnega znanja že pri načrtovanju in izgradnji velikih zdravstvenih objektov, najpogosteje bolnišnic. Nesporno je, da lahko take obsežne naloge od začetka do zaključka pripravljamo, nadziramo, skratka uresničimo le s tim medicinskih strokovnjakov, arhitektov in inženirjev z dolgoletnimi izkušnjami in bogatim znanjem o novih

postopkih v zdravstvu s sodobnimi tehničnimi pripomočki.

Prav te ugotovitve so vodile Klinični center v Ljubljani in podjetje Iskra Commerce pri ustanavljanju sedanje TOZD Mediko inženiring. Ob gradnji Kliničnega centra v Ljubljani je bila namreč sproščena programsko projektantska skupina, ki si je v 13-letnem obdobju izgradnje samega centra pridobila toliko znanja in praktičnih izkušenj, da je bilo preprosto škoda razpustiti. Po-

doben, sicer mnogo manjši tim, je imela Iskra Commerce za preskrbo razne medicinske opreme iz proizvodnje Iskrinih tovarn ali od drugod pri izgradnji centra. Zato ni nič čudnega, da sta obe podjetji lani združili oba tima v samostojno TOZD pod imenom Mediko inženiring, ki se sedaj ukvarja s celotnim projektiranjem zdravstvenih objektov — vključno s preskrbo splošne in strokovne opreme. Njegovo področje dela se torej nanaša predvsem na področje razvijanja in aplikacij najnovejših dosežkov znanosti v zdravstvu in to zlasti pri: svetovanju, programiranju, projektiranju, izgradnji, opremljanju,

S prvim julijem tovarna baterij »Zmaj« v ZP Iskra

Referendum 17. aprila v tovarni baterij »Zmaj« in poznejši sklep delavskega sveta ZP Iskra sta prispevala, da se bo število delovnih organizacij v ZP Iskra s 1. julijem povečalo še za eno. Preden bo delovni kolektiv dejansko pomnožil naše vrste in bomo v našem listu začeli tekoče spremljati njegova prizadevanja in rezultate, smo za danes pripravili zapis, s katerim skušamo novo članico ZP Iskra predstaviti našim bralcem.

Današnja tovarna baterij »Zmaj« je bila prav za prav ustanovljena že pred petdesetimi leti, tedaj kot delniška družba za galvanske elemente in elektrotehniko, pod imenom HYDRA, kot prvo jugoslovansko podjetje za proizvodnjo baterij. Preskočili bomo nekaj njenih poznejših preoblik in se spet ustavili pri avgustu 1. 1950, ko je tovarna dobila ime »Zmaj« — tovarna baterij, ko je z odločbo takratnega MLO Ljubljana postala samostojno podjetje.

Sedež tovarne »Zmaj« je v Ljubljani, na Smartinski cesti 28, kjer sta njen proizvodni obrat in obrat za vzdrževanje, kakor tudi skupne službe, razen tega pa je tovarna l. 1957 odprla še dislocirani obrat v Sentvidu pri Stični na Dolenjskem.

V tovarni »Zmaj« proizvajajo baterije za široko porabo na osnovi Leclanchejevega in ostalih elektro kemijskih sistemov, specialne baterije po posebnih naročilih na osnovi različnih elektro kemijskih sistemov (za inštitute, bolnice, itd.), nadalje predelujejo manganovo rudo v dioksid za baterijske potrebe in kemično industrijo, izdelujejo tudi ves ostali reprodukcijski material za lastno proizvodnjo, kakor tudi baterijske stroje in orodja za lastne in tuje potrebe.

Zanimivo je pogledati še v obdobje pred drugo svetovno vojno, ko je tovarna ZMAJ proizvajala povprečno 3 milijone 500.000 celic. Tedaj je bilo v njej od 60—90 delavcev, zaposlenih sezonsko, saj jih je bila od februarja do

jev. V letu 1960 je bila proizvodnja za polovico manjša od le-te v l. 1955, vendar pa se je nato v obdobjih od 1960 naprej spet povečevala tako, da je 437 zaposlenih lani izdelalo že 57.800.000 baterij, a

Avtomatično hermetiziranje členov R 12 z zalivno snovjo za baterije 3 R 12

julija kar dobra polovica na brezplačnem dopustu. Po končani vojni so se v tovarni ZMAJ razmere bistveno spremenile, naslednje številke pa nam pojasnjujejo njen razvoj in rast.

Medtem ko so v l. 1950 pri 110 zaposlenih izdelali 3 milijone 500.000 baterij, se je ob skoraj štirikrat večjem številu zaposlenih proizvodnja povečala že na 16.700.000 baterij, kar je bila tedaj nujna potreba zaradi izvoza v Turčijo. Tedanji izvoz tovarne ZMAJ je dosegel 200.000 dolar-

v letošnjem letu proizvodni načrt predvideva proizvodnjo 60.600.000 baterij, kar pomeni od l. 1960 deseter povečanje proizvodnje za skoraj 7 in pol krat.

Struktura sedanje proizvodnje v tovarni ZMAJ je naslednja:

- baterije za široko rabo predstavljajo 85,9%,
- proizvodnja cinkastih čaš 10,1%,
- baterije za posebne namene 0,2%,
- telekomunikacijski elementi 0,3%,
- predelava manganove rude 3,5%.

S pridelovanjem mletega manganovega oksida so začeli v l. 1964, ko je primanjkovalo deviznih sredstev za njegov uvoz. Seveda so ga najprej mletli za domačo baterijsko proizvodnjo, postopno pa se je zaradi ugodne cene in solidne kakovosti vse bolj uveljavljal in pozneje v celoti izpodrnil uvoz v celotni kemični industriji. Od l. 1966 se je vrednost tega dela proizvodnje povečala za 200% in tako letno z 2.100 tonami proizvodnje v celoti zadovoljijo vse potrebe po kemijskem in baterijskem manganovem oksidu v Jugoslaviji.

V letih 1967 — 1971 so v tovarni izvedli tehnično in tehnološko modernizacijo proizvodnje, pri čemer so dosegli svetovno raven, tako po kakovosti, kakor tudi po izgledu baterij. Tedaj so kupili avtomatizirano opremo, know-how in licenco za okrogle ce-

lice elektrokemijskega sistema Leclanche, v l. 1969 pa rusko licenco za proizvodnjo 9 voltnih baterij na osnovi zračne depolarizacije. Lani so v ZSSR kupili še eno licenco in know-how za proizvodnjo alkalnih baterij.

Tako danes tovarna baterij in baterijskih naprav ZMAJ odigrava vodilno vlogo na področju proizvodnje baterij,

s čimer se v Jugoslaviji ukvarjajo še Croatia Zagreb, Nikola Tesla v Gospiču in Elektronska industrija v Nišu.

Vrednost proizvodnje tovarne ZMAJ (po stalnih cenah) je leta 1971 dosegla 59.693.000 dinarjev, lani pa 76.620.000 dinarjev, medtem ko naj bi po letošnjih načrtih dosegli realizacijo v višini (Nadaljevanje na 6. strani)

Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

Pred kratkim je v Uradnem listu SFRJ, št. 22/73 izšel zakon, ki ureja delovna razmerja delavcev. S tem sestavkom vas želimo opozoriti na nekatere najbistvenejše novosti in spremembe. Pravilno bi bilo, da bi vsak delavec poznal najvažnejša določila zakona, ker bo le na ta način zagotovljeno uspešno izvajanje zakonskih določil.

Pomanjkljivost zakona je v tem, da ni pisan za preprostega pravno neizobraženega delavca. Delavski zakon naj bi bil napisan v razumljivem tonu za krogljudi, ki jim je namenjen, ne pa za ozek krog strokovnjakov, ki potem vsak po svoje razlagajo njegova določila.

Novosti so v glavnem naslednje:

1. Vse pravice in dolžnosti delavcev urejajo in uresničujejo v temeljni organizaciji združenega dela neposredno in enakopravno.

2. Delovna razmerja so urejena s samoupravnimi sporazumi, ki ga sklenejo delavci v okviru temeljne organizacije združenega dela. S samoupravnimi sporazumi se urejajo tudi razmerja o sistemizaciji delovnih mest, pripravnikih, delitvi osebnih dohodkov, o uporabi sredstev sklada skupne porabe, varstva pri delu in ostalih zadev s področja delovnih razmerij. Samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga podpiše 2/3 delavcev. Sporazum velja tudi za tiste delavce, ki ga ne podpišejo, pa ne podajo pismene izjave o svoji želji, da bi jim prenehalo delo.

3. Zakon predpisuje, da se v bodoče lahko vsakdo pritoži, če v postopku pri delovni organizaciji ni bil sprejet na delo. Doselej je to veljalo samo za delavce, ki so se prijavljali na razpis.

4. Vsakemu, kdor se zaposli, se mora izročiti izvod sporazuma in ga pozvati, da sporazum podpiše.

5. Za vodilna delovna mesta se s sporazumom določi čas, v katerem se izvaja ponovno imenovanje (re-elekcija).

Vodilne delavce se ob imenovanju seznanjajo z nalogami in smotri, ki naj bi jih dosegli v času, za katerega so imenovani.

Na vodilnih delovnih mestih se vsako leto preizkusi, ali delavec uresničuje smotre, ki jih mora doseči.

Delavca, ki ni ponovno izbran, ali ki ne izvršuje njemu določenih smotrov, se lahko razporedi na delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi.

6. Delavec je dolžan prevzeti delo na drugem delovnem mestu, če to ustreza njegovi izobrazbi.

7. Delavec v bodoče ne more biti več zaposlen v dveh delovnih organizacijah.

8. Letni dopust je določen od 18 do 30 delovnih dni. Prosta sobota se všteva v dopust. Delavci, ki še niso stari 18 let, imajo dodatnih 7 dni dopusta. Pravica do dopusta se pridobi po 6 mesecih (prej 11 mesecih).

9. Delovna organizacija določijo zoper kršitelje delovnih dolžnosti postopek in katera dejanja se štejejo za lažje in težje kršitve delovnih dolžnosti.

10. Delavec je dolžan povrniti škodo, ki jo napravi na delu ali v zvezi z delom. Škodo je dolžan povrniti tudi delavec, ki namenoma ali iz velike nepazljivosti ne izpolnjuje svojih obveznosti in povzroči pri tem zmanjšanje dohodka.

11. Delavcu lahko preneha delo:

A — če izjavi, da ne želi delati (odpoved delavca),

B — na podlagi pismenega sporazuma,

C — če dopolni pokojninsko dobo (moški 40 in ženska 35 let), če se tako določi s sporazumom.

Delavcu preneha delo tudi, če je ob nastopu dela dal nepravilne podatke.

Delavcu lahko preneha delo tudi, če ne izpolnjuje svojih delovnih obveznosti in s tem huje krši skupne interese drugih delavcev.

Delovne organizacije morajo določila zakona uskladiti s sporazumi do 31. 12. 1973.

N. Pavlin

Zaključna operacija formiranja členov za baterije R 6 po angleški licenci VIDOR

Ureditev okolice tovarne s prostovoljnim delom

V naših delovnih organizacijah še vedno ni povsem zamrlo veselje do prostovoljnega dela. To pot so to trditev dokazali nekateri najbolj vneti člani delovnega kolektiva novomeške tovarne usmerniški naprav. Njihov načrt pravi — dostojno urediti doslej dokaj zanemarjeno okolico tovarne, zasaditi okrasno drevje pred njo in na parkirnem prostoru, urediti zelenice in si za rekreacijo ob tovarni urediti odbojgarsko igrišče.

Ce bi za vsa ta dela poskali ustrezne delavce, bi vsekakor potrebovali kar precejšnja finančna sredstva, katerih pa žal ni na razpolago,

Odnos do dela pereč problem

V današnjih časih, ko se ce-te vzpenjajo iz dneva v dan v bolj vrtoglave višine, je potital obstoj standarda malega človeka vprašanje, ki ga ne moramo obiti in ki bode v oči. Tisoč (novih) din, kaj je to? ... Je to dovolj?

Tisoč din, to je življenjski minimum, to je osebni dohodek, ki ga ljudem zagotavlja tovarna, pa čeprav ga zaradi kateregakoli razloga ne zaslužijo. Nima posebnega smisla, da bi navajal številke, povem pa le, da je ta odstotek v Elektromehaniki dokaj velik. Če pustimo ob strani tiste, ki zaradi bolniškega stanja ali objektivni težav ne dosegaajo tisoč din, še vedno ostane precejšnje število problema-tičnih primerov. Med njimi so predvsem mladi ljudje med petnajstim in dvajsetim letom.

Mladinska organizacija si je zastavila nalogo pomagati tem mladim ljudem in se z njimi posvetovati o njihovih problemih. Pred kratkim smo se posvetovali s psihologom, socialno delavko in njihovimi mojstri. S tem smo si ustvarili grobo sliko o človeku, želeli pa smo slišati še ljudi same.

Ce naredim kratek povzetek našega razgovora, dobimo takole sliko:

Mladi priznavajo, da je v dokajšnji meri za njihovo stanje vzrok neresen odnos do dela. Nekateri nimajo urejenih življenjskih razmer, nekaterim delo ne ustreza (bodi zaradi tempa dela, bodisi zaradi slabega stanja strojev, ki jih je treba često popravl-jati). Obstaja še niz drugih manjših problemov, vendar so naštetj najbolj pereči. Mi-slim, da se na tem področju da marsikaj popraviti, potrebno je le malo volje in zanimanja predvsem s strani prizadetih, kajti tovarna in mladinska organizacija si vsa-ka po svoje trudita pomagati.

Perko

zato so se prepotrebne ure-jevanja tovarniške okolice lo-tili s prostovoljnim delom. Prvo delovno akcijo so imeli že pred praznikom dela, 4. in 7. maja so zlasti urejevali odbojgarsko igrišče, v teh dneh pa bodo opravili še vsa preostala od naštetih del. Ker upajo, da bodo v prihodnosti kdaj le dani pogoji za asfaltiranje dovozne ceste k tovarni in parkirnega pro-stora pred njo, bodo sami po-stavili tudi potrebne robnike, ki so jih sami izdelali in tako približali dan dokončne ure-ditve parkirišča.

Slednjič bo naša novomeška tovarna dobila lepšo in bolj urejeno okolico, po za-slugi kopice marljivih in pri-zadevnih prostovoljcev, ki jim v ta namen ni žal svojega prostega časa samo, da bi v svojih načrtih uspeli in to-varni dali že dolgo potrebni lepši zunanji videz.

Pred kratkim je odšla v pokoj Julka ČEPON, zaposlena v montaži žičnih uporov v tovarni Iskra-Elektronika Horjul. Sodelavci so ji ob slovesu poklonili spominska darila in ji zaželeli čimveč zdravja in zadovoljstva v zasluženem pokoju. Upokojenka se za vso pozornost iskreno zahvaljuje in želi kolektivu, posebno pa sodelavcem čimveč uspeha.

Mikavno vabilo iz Sežane

Kobilarna Lipica, čudovita jama Vilenica, kraška šunka, pristni kraški teran in še kaj ...

Gornjo sliko so nam poslali iz Sežane, kjer je Iskrina tovarna radijskih sprejemnikov. Dodali pa so naslednji tekst:

Na Krasu zdaleka ni tako dolgočasno, kakor si mnogi predstavljajo. Člani kolektiva Sprejemniki se npr. največ bavijo z balinanjem, košarko, jahanjem, šahom, jamarstvom, fotografijo in tudi drugim športom.

Ko se je skupina kakih 40 članov kolektiva vrnila iz jame »Vilenice«, ki si je bo lahko ogledal vsak, ki bo 30. junija na praznovanju dneva borca in Iskre — se je pred vhom, kjer je dokaj velik pašnik, okrepčala z razni-mi dobrotami in si poga-

sila žejo s pristnim kraškim teranom. Na sliki so le ženske, moške pa foto-kamera ni »ujela«, ker so medtem pripravljali pe-čenko.

Tudi ob navedenem praznovanju si bo lahko vsak udeleženec izleta v jamo privoščil okusen prigrizek pa tudi pristne kraške kapljice ne bo manjkalo.

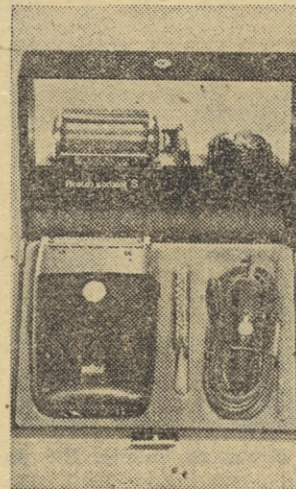
Dragi Sežančani! Besede so zelo vabljive in, ker poznamo Kraševce, vemo, da bo vse kar pišete, tudi res? Pozabili ste le napisati, da so na moč prikupna tudi vaša dekleta. Želimo, da nam o mikavnosti vašega kraja čimvečkrat pišete.

Urednik

Naši izdelki

BRIVNIKI

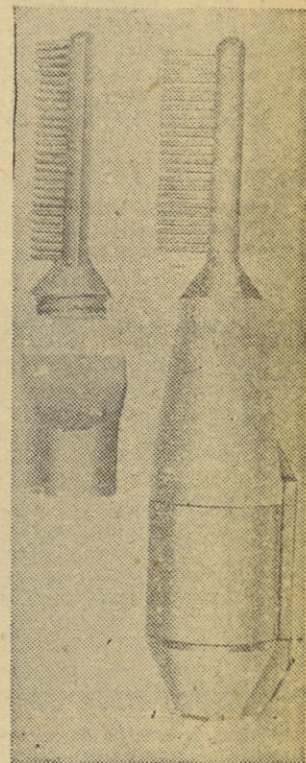
Brivnikj Iskra-Braun so med najbolj poznanimi Iskrinimi izdelki široke potrošnje. Izdeluje jih Avtomatika iz Pržanja in sicer tri različne tipe: Iskra Braun Special, Iskra Braun Sixtant in Iskra Braun Sixtant S. Tj izdelki so se na našem trgu zelo uveljavili in lahko re-čemo, da med drugimi iz-delki te vrste nimajo pravega konkurenta. Za briv-nike Iskra Braun dajemo 3-letno mednarodno ga-rancijo.

SUSILNIKI ZA LASE

Iskra izdeluje več vrst sušilnikov las. Med novejše izdelke te vrste prište-vamo sušilnik las s pri-ključki. Njegova poseb-nost je v tem, da s pri-ključenim glavnikom ali krtačo, med sušenjem lase lahko tudi češemo ali kr-tačimo, in tako lase hit-reje posušimo po vsej dolžini, kar je z navadnim sušilnikom (fenom) težje doseči.

Cena v Iskrini prodajal-ni: 224,80 din.

E 7 nov števec v Iskrini proizvodnji

Na vprašanja UREDNIŠTVA odgovarja v. d. direktorja obrata »Števec« — VIKI KOSEC

Vprašanje:

Pred kratkim je stekel na trakovih obrata »Števec« nov števec tipa E 7. Bi lahko povedali kaj o tem števcu, v želji, da navedete tudi nekaj zgodovine Iskrinih števecv?

Odgovor:

V kranjski tovarni je enofazni električni števec eden izmed prvih izdelkov po sprejetju perspektivnega programa Iskre. Priprave za to proizvodnjo so se začele že v letu 1947, prvi začetki pa segajo celo v leto 1946, ko je prišlo do odločitve, da naj Iskra izdeluje mimo ostalih elektromehaničnih izdelkov tudi električne števec. Razvoj števca je bil zaključen leta 1947. V tem letu so bila izdelana v glavnem tudi vsa orodja, v začetku leta 1948 pa smo pričeli z redno proizvodnjo in dosegli že v tem letu kar zadovoljiv rezultat, saj smo izdelali skoraj 30.000 števecv. Proizvodnja je iz leta v leto rasla; v letu 1953 smo npr. izdelali že 140.000, v letu 1957 pa prek 400.000 števecv. Zatem je proizvodnja

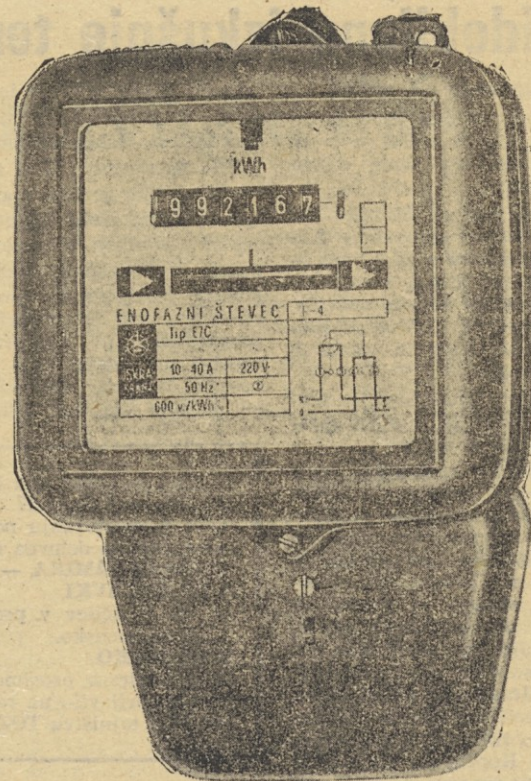
začela delno nazadovati, predvsem zaradi tega, ker se je v gospodinjstvu začela večja uporaba trifaznih števecv, s katerimi pa smo začeli precej kasneje kot z enofaznimi. Zanimivo je to, da smo v dokaj kratkem času začeli tudi z izvozom števecv. Številke kažejo, da smo do konca leta 1972 izdelali približno 5,5 milijona števecv, od tega smo jih dober milijon izvozili v razne dežele sveta, oz. na vse kontinente, razen v Avstralijo.

Trenutno stanje na domačem trgu je tako, da potrebujemo približno enako število enofaznih in trifaznih števecv. Pri tem je zanimivo, da pri enofaznih tržišče zahteva približno 2/3 enotarifnih in 1/3 dvotarifnih, pri trifaznih pa je to obratno, zato bomo v letošnjem letu za domači trg izdelali približno 14.000 dvotarifnih in 60 do 70.000 enotarifnih števecv.

V 25-letni dobi nismo proizvajali samo en tip števca, pač pa smo jih vsako leto izboljševali, prihajali pa tudi na povsem nove konstrukcije, tiste spet obnavljali in zopet

pripravili nove izvedbe. Tako imamo npr. v proizvodnji povsem nov števec E 7, kar dokazuje, da smo jih pred tem že proizvajali 6. Števec E 6, ki teče paralelno s tipom E 7 je predviden predvsem za dvotarifne števec, v enotarifni izvedbi pa ga delamo predvsem za izvoz.

Števec E 7 je povsem nove konstrukcije. Bistvene karakteristike, ki odstopajo od sedanje izvedbe so predvsem naslednje: števec ima znatno boljše izolacijsko trdnost, zato je veliko bolj odporen na napetostne prenapetosti, razne atmosferske motnje v omrežju pa ne povzročajo preboja kočljivih elementov, kot je npr. napetostna tuljavica ipd. Števec ima tudi znatno boljše in enostavnejše regulacijske elemente. Umerjanje števecv tipa E 7 je zelo enostavno, ker so vsi nastavitveni elementi nastavljeni ročno brez posebnih orodij. Sestavni deli so lahko dostopni ter pri morebitni zamenjavi pri servisnih pregledih ni potrebna uporaba drugih orodij razen vijaka v nekaterih primerih. Enostavno umerjanje in reparatura števecv E 7 omogočata pri servisnih pregledih minimalno izgubo časa.

Takšen je zunanji videz novega Iskrinega števca E 7, čigar umerjanje je zelo enostavno, je pa tudi bolj odporen zoper napetostne prenapetosti

»Usmerniki« Novo mesto Lani skoraj 380 tisoč dinarjev za stanovanjsko izgradnjo

Čeprav štejemo našo tovarno usmerniških naprav v Novem mestu med manjše de-

lovne organizacije v združenem podjetju, saj njen delovni kolektiv ne šteje niti 180 članov, pa imajo v njej precejšnje stanovanjske probleme zaposlenih. Pri sorazmerno zelo mladem kolektivu je to povsem razumljivo, zato je tudi razumljiva skrb tovarne za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev.

Iz štiri odstotnega prispevka od osebnih dohodkov se je v skladu skupne porabe za namene stanovanjske izgradnje lani k 310 tisočev za te namene iz preteklega obdobja, nateklo še 150.357 dinarjev in nekaj nad 3.367 dinarjev obrestij od posojil tako, da je bilo v stanovanjske namene skupno na razpolago v preteklem letu 463.733 dinarjev.

Prosilcem, oz. delavcem, ki še nimajo urejenega stanovanjskega vprašanja, so predvsem v pomoč pri individualni gradnji lani izplačali 378.939 dinarjev posojil in jim tako pomagali do lastne strehe nad glavo. V letošnje leto so vstopili s še 84.794 dinarji nerazporejenih sredstev, kar bodo, skupno z letos ustvarjenimi sredstvi za stanovanjsko izgradnjo prav tako razdelili prosilcem, želeč, da bi v kolektivu rešili čim več, še zlasti pa najbolj kritičnih stanovanjskih problemov.

Pogled na lepo, svetlo in sodobno opremljeno tovarniško halo v kranjski Iskri, kjer v obratu ŠTEVCI teče montaža kvalitetnih Iskrinih števecv. Nenehno izpopolnjevanje pa tudi povsem nove konstrukcije so dale Iskrinim električnim števcem mednarodni pečat zanesljive kvalitete, zato uspešno konkurirajo izdelkom priznanih inozemskih firm. Zaradi izredne zanesljivosti je kontrola z žigosanjem le vsakih pet let. V obratu je zaposlenih največ žensk; njihova spretnost, vestnost, natančnost in marljivost je vsekakor kvaliteta, ki jim daje dokajšnjo prednost pri zaposlitvi

**DOPIŠUJTE
V ISKRO!**

Pridobljene izkušnje temelj dejavnosti

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ljubljani so bile namreč za pazene tudi v tujini in v tujih strokovnih listih dobro ocenjene.

Razen naflag, ki jih tej TOZD nalaga dograditev Kliničnega centra v Ljubljani se zanimanje drugih investitorjev za njeno delo iz dneva v dan povečuje, kar kažejo prevzete obveznosti in vabila k sodelovanju.

Mediko inženiring je prevzel in delno ali v celoti opravil naslednje naloge:

Inženiring za gradnjo nove medicinske fakultete v Ljubljani, programsko in projektno nalogo ter svetovanje za novo Splošno bolnišnico v Mariboru, programsko projektno nalogo in projektno dokumentacijo za razširitev in modernizacijo splošne bolnišnice Jesenice, programsko projektno nalogo in idejno zasnovo za novo splošno bolnišnico Koper, recenzijo programske zasnove za nov bolnišnični center v Banjaluki, programsko projektno nalogo in strokovno svetovanje za novo bolnišnico v Novi Gorici, programsko nalogo in idejni ter glavni projekt za klinični center v Novem Sadu, programsko projektno nalogo za nove objekte medicinskega centra v Kragujevcu in pri rekonstrukciji različnih objektov kliničnih bolnišnic v Sarajevu.

Našteta dela kažejo že zdaj — tako rekoč na samem začetku — na velik razmah te dejavnosti pri nas, prav tako pa dokazujejo, da je bila odločitev obeh ustanoviteljev Kliničnega centra in Iskra Commerce o ustanovitvi TOZD Mediko inženiring pravilna in potrebna.

Na specializirani razstavi Medicina in tehnika, ki jo je priredil zagrebški velesojem že sedmič, se je lepo pred-

stavila TOZD Mediko inženiring. V hali 11A je sektor marketinga Iskra Commerce uredil na površini 28 m² lično stojnico, kjer je bilo razstavljenih nekaj naših pomembnejših izdelkov s področja žičnih in brezžičnih zvez, signalne protipožarne opreme, električne ure, laboratorijski, diagnostični in terapevtski aparati ter izdelki tako imenovane zabavne elektronike — skratka vse, kar pride v

poštev pri opremi sodobnih bolnišnic iz naše proizvodnje ali pa od drugod.

Jože Prašnički, dipl. ing., ki je bil ves teden v imenu Iskra Commerce prisoten na stojnici je povedal, da je naš nastop Mediko inženiring vzbudil precej pozornosti zlasti med medicinskimi strokovnjaki, dosti pa je bilo vpraševanja o posameznih aparaturnah in napravah.

Marjan Kralj

ISKRA — Industrija elementov in zabavne elektronike
Ljubljana, Stegne 17

vabi k sodelovanju nove sodelavce

za naslednja delovna mesta:

TOZD KERAMIKA — Ljubljana, Pipanova pot 18

2 NK DELAVKI

za priučitev v proizvodnji. Delo je normirano in dvoizmensko.

1 SNAZILKO

Zainteresirane prosimo, da se telefonično, pisмено ali osebno prijavijo na razgovor v kadrovske službi tovarne ali v tajništvu TOZD.

Letos poudarek na stabilizaciji

(Nadaljevanje s 1. strani)

logi stabilizacijskega načrta — v zniževanju uvoza in povečanju direktnega ter indirektnega izvoza. Po sedanjih rezultatih sodeč, bomo uvoz znižali za kakih 8—12 %, lastna pridobljena devizna sredstva pa povečali glede na lansko leto kar za 110 %.

Na zniževanje uvoza bomo vplivali z nekaj odstotki tudi posredno v sklopu akcije za zniževanje cen materiala, kjer smo z zbiranjem konkurenčnih ponudb ter z analizo ponujenih cen že dosedaj dosegli kakih 6 % pocenitev pri nabavi materiala.

V začetku tega kratkega zapisa o uspehih prvega kvartala leta 1973 in o nalogah za to leto smo omenili, da je bil gospodarski plan za leto 1973

previdno postavljen — mimorede rečeno, beležimo najmanjše povečanje obsega poslovanja med vsemi organizacijami v ZP »ISKRA«.

Gotovo je, da v naslednjih letih moramo rasti naše proizvodnje prilagoditi velikim potrebam, ki se na našem trgu kažejo v branži prenosne tehnike. Samo porast obsega proizvodnje bo tudi omogočil cenovno konkurenčno ponudbo, saj le s povečanjem proizvodnje lahko nevtraliziramo vpliv visokih fiksnih stroškov v strukturi naše cene.

Skupno z ISKRA — Commerce bomo morali torej v obdobju, ki sledi, pokazati daleč več prodornosti na trgu kot do sedaj in v pripravo

S prvim julijem tovarna baterij »Zmaj« v ZP Iskra

(Nadaljevanje s 3. strani)

143.596.000 dinarjev. Tako visoki rasti proizvodnje botrujejo intenzivna obdelava tržišča, kakovost njenih izdelkov, širjenje asortimenta baterijskih naprav in njihove porabe in povečanje tržnega deleža na domačem trgu.

Delovni kolektiv tovarne ZMAJ šteje danes nekaj nad 420 zaposlenih, kadrovska struktura tega kolektiva pa je naslednja: VS in VŠ 6,9%, SS 11,3%, NS in PV 3,9%, VK 0,9%, KV 15,9%, PK 1,2% in NK 59,9%. Poprčni osebni dohodki zaposlenih pa so se v zadnjih letih gibali takole: l. 1969 so znašali 1.288 din, v l. 1970 so se povišali na 1.373 din, v l. 1971 so dosegli 1.751 din, lani pa 2.132, medtem ko jih za letos načrtujejo v višini 2.310 din. Seveda je dvig poprčnih OD v letošnjem letu

pogojen z realizacijo načrta.

Za svojo proizvodnjo tovarna ZMAJ dobršen del materiala nabavlja na domačem trgu, le 20—30 % celotne nabave je iz uvoza. Pri prodaji svojih izdelkov pa je tovarna doslej bila usmerjena predvsem na domači trg, zlasti zato, ker so izvozne cene bile izredno nizke in so komaj pokrivala direktne proizvodne stroške. Razumljivo pa se bo v bodoče morala preusmeriti tudi na izvoz, saj se tako zmogljivosti, kot konkurenca ostalih treh proizvajalcev baterij v državi nenehno krepi.

Kako gospodarji v tovarni ZMAJ povedo tudi naslednji podatki. Celotni dohodek v l. 1970 je znašal 42.789.000 din, l. 1971 že 55.332.000 din, lani pa 68.196.000 din, medtem ko naj bi po letošnjem načrtu dosegel 83.167.000 din. Dohodek pa se je v tem obdobju gibal od 15.682.000 din l. 1970, na 21.304.000 din l. 1971, lani je dosegel 20.145.000 din, za leto pa ga načrtujejo v višini 25.184.000 din. Pred tremi leti pa je ostanek dohodka znašal 4.871.000 din, se v l. 1971 povzpela na 8.389.000 din, l. 1972 padel na 3.494.000 din in ga za leto načrtujejo 6 milijonov 404.000 din.

V okviru ZP ISKRA naj bi tovarna baterij v letu 1976 dosegla proizvodnjo v višini 137.000.000 din, oz. celotni dohodek 124.471.000 din, dohodek 37.715.000 din in ostanek 9.709.000 din.

To je bilo za danes nekaj o delovni organizaciji — tovarni baterij in baterijskih naprav Zmaj, ki se bo s 1. julijem dejansko vključila v ZP Iskra. Prav gotovo bomo potem pogosteje pisali o njenem delu, prizačevanjih in rezultatih.

MK

IEZE Ljubljana

Ureditev medsebojnih ekonomskih odnosov

V ISKRI — Industriji elementov in zabavne elektronike imamo dokončno izdelan »Samoupravni sporazum o združevanju v samoupravno delovno skupnost in urejanju mesebojnih odnosov«. Podpisnice tega sporazuma so naslednje TOZD: Avtomatika, Feriti, Keramika, Keramični kondenzatorji, Magneti, Orodjarna, Upori in Zarnice.

Eno bistvenih poglavij, ki ga je bilo treba zelo temeljito obdelati in ki pomeni tudi važno vlogo pri odločanju ali podpisati takšen sporazum oziroma vstopiti v takšno skupnost, je poglavje o medsebojnih samoupravnih in ekonomskih odnosih.

Namen tega sestavka je predvsem prikazati naše rešitve, s katerimi so zadovoljne vse TOZD tako glede ugotavljanja uspeha kot ugotavljanja premoženjskega stanja. Iskali smo predvsem najbolj ceneno rešitev, ki ne bi pogojevala novih in novih strokovnih služb, ki bi bile odlično predrage in ki bi spravljale posamezne TOZD prav zaradi tega v slabšo akumulativnost ali celo v izgubo. Iskali pa smo tudi najbolj pravično delitev imovinskega stanja. Bivši obrati so v enotni Tovarni elementov bili različno močni, tako po stanju sredstev, številu zaposlenih, stopnji rentabilnosti, produk-

ktivnosti itd. V nekaterih je že bila izvedena rekonstrukcija, v drugih je na vrsti v naslednjem obdobju ipd. Vsi ti momenti so nas pri analizi tega vse bolj vodili k zaključku, da moramo najti enako rešitev za vsak posamezni obrat, sicer sploh ne bi mogel postati TOZD, ampak bi se moral k nekemu priključiti. To pa spet ne bi bilo umestno, ker so vsi dislocirani — drug od drugega ločeni, poleg tega pa imajo specifično tehnologijo.

Na kratko bi opisali, kako je potekalo delo. Naša osnovna izhodišča so:

Celotni dohodek temeljne organizacije združenega dela je vrednost, ki jo je ta med letom dosegla s svojim poslovanjem. Celotni dohodek skupnosti predstavlja celotni dohodek vseh temeljnih organizacij združenega dela združenih v skupnosti. Dohodek, ki ga ustvarijo delavci v TOZD v kateri koli obliki

zdrženega dela in združevanja sredstev, pripada v celoti temeljni organizaciji združenega dela. Iz tega izhaja tudi obveza temeljnih organizacij združenega dela, da iz ustvarjenega dohodka za sebe krijejo vse obveznosti, ki jih nalagajo predpisi in obveznosti, sprejete s temi ali drugimi sporazumi, dogovori, pogodbami ipd. Da se zagotovijo možnosti trajnega poslovanja, razširjene reprodukcije, ekonomske in socialne varnosti, tehničnega in tehnološkega napredka ipd., se TOZD obvežejo zase in v interesu skupnosti ustvariti najmanj tako stopnjo akumulativnosti. Stopnjo akumulativnosti se določi z vsakoletnim gospodarskim načrtom.

TOZD so sporazumne, da mora tista temeljna organizacija združenega dela, ki ne bo dosegla take stopnje akumulativnosti, da bi krila porabljena sredstva, pogodbene in zakonske obveznosti in

osebne dohodke, sprejeti in podvzeti ustrezne sanacijske ukrepe in jih predložiti skupščini TOZD v potrditev.

Če TOZD, ki bi morala sprejeti in podvzeti ustrezne sanacijske ukrepe, tega ne stori, odločajo o njenem nadaljnjem poslovanju in obstoju delavci vseh drugih, v skupnosti združenih TOZD.

V primerih ukinitve TOZD prevzamejo druge TOZD njeno aktivno, v enakem razmerju pa še njene lastne vire. Če se taka TOZD pripoji drugi, preide na to drugo TOZD vsa njena aktiva in pasiva.

Obveza vseh TOZD je tudi ta, da zagotovijo nemoteno, uspešno in stimulatивно poslovanje skupnih strokovnih služb sredstva za kritje s planom določenih in soglasno odobrenih stroškov poslovanja, pogodbenih in zakonskih obveznosti, osebnih dohodkov in morebitne druge izdatke, sredstva za razširjeno repro-

Odločni koraki k boljšim rezultatom

(Nadaljevanje s 1. strani)
so po svoji obliki in električnih karakteristikah povsem enakovredne najboljšim tovrstnim izdelkom renomiranih tujih proizvajalcev. Teh aksialnih diod so v lanskem decembru izdelali 350.000 kosov; zdaj pa se je njihova proizvodnja že toliko utekla, da jih bodo vsak čas izdelali po 100.000 kosov. Za primer še podatek, da so pri starih diodah z radialnimi priključki, ki jih proizvajajo že deset let dosegli dnevno količino do 30.000 kosov. Zanimivo je pri tem, da proizvodnja 100.000 aksialnih diod dnevno ne terja skoraj nič novih delavcev, kot pri proizvodnji 30.000 kosov starih diod, le pri meritvah so zaradi bistveno večjih količin morali strokovni kader okrepiti. V začetku proizvodnje aksialnih diod, so šle vse izdelane količine na poljsko tržišče, zdaj pa jih del dobavljajo že tudi ameriškemu partnerju — firmi Knapic, povečalo pa se je zanimanje zanje tudi na drugih tržiščih, tako da so sedanje količine za zadovoljitev vseh potreb naročnikov že premajhne.

V želji, da bi bili bodoči poslovni rezultati tovarne boljši, so sami začeli tudi s proizvodno podsestavov — selenskih in silicijevih usmerniških stavkov (v pretežni meri za tovarno usmernikov v Novem mestu). Nadalje izdelujejo elektronske vžigalnike za vgradnjo v plinske štedilnike (zlasti za »Gorenjek«), v sodelovanju s strokovnjaki ZZA pa razvijajo usmerniški stavek za alternator za »Avtoelektriko« v Novi Gorici. Zanimiva novost pa so končno tudi triplerji za barvne televizorje.

S proizvodnjo naštetih izdelkov nameravajo že letos

ustvariti okrog 10.000.000 dinarjev realizacije, kar bo nedvomno lep prispevek k izboljšanju letošnjih gospodarskih rezultatov tovarne.

Da se v tovarni polprevodnikov v Trbovljah slednjič začneja obračati na boljše govore tudi podatki, da so v prvem letošnjem trimesečju (še brez proizvodnje na linijah ameriškega partnerja Knapica) dosegli 2,37-kratno vrednost proizvodnje nasproti prvemu polletju 1972, oz. I. trimesečje zaključili s sicer minimalnim ostankom dohodka, po odbitku vseh fiksnih stroškov.

V drugem trimesečju je stekla proizvodnja silicijeva monokristala in že tudi vsa mehanska obdelava ploščic do premera 50 m/m. Približno polovico te proizvodnje bodo porabili doma v tovarni. Pri tem bodo imeli v absolutnem znesku skoraj 50 % prihranka, pri devizah pa celo 80 %, kot če bi te ploščice za lastne potrebe uvažali. Preostalo polovico proizvodnje pa kaže, da bodo zlahka prodali predvsem na področja s konvertibilno valuto.

Dokončno justiranje vseh proizvodnih naprav, dokončana klimatizacija proizvodnih prostorov za planarne postopke pa bodo že v maju omogočili začetek težko pričakovane poskusne proizvodnje varikap diod.

Vse naštetje torej govori za to, da se stanje v tovarni polprevodnikov slednjič začneja popravljati in lahko upamo, da bodo poslovni rezultati, če bo le v drugem polletju proizvodnja stekla kolikor se da normalno, takšni kakršne si delovni kolektiv obeta in kakršne mu tudi želimo. Upajmo pa tudi, da bomo odslej pogosteje lahko zapisali kako ugodno vest iz tega našega kolektiva v našem listu.

ZZA Ljubljana

Kako deliti razvojno delo

Na 23. seji poslovnega odbora ZZA je glede raziskovalno-razvojnega dela glavni direktor med drugim dejal: »Eden od osnovnih ciljev je pospešitev razvojno-raziskovalne dejavnosti; v petletnem obdobju moramo osvojiti nekatera nova tehnična področja, predvsem mikroelektroniko, informatiko in računalništvo, elektrooptiko, elektromedicino, klimatsko tehniko in nekatera področja jakega toka. Dopolnilna proizvodna dejavnost se bo relativno zmanjšala, da bi se s tem sprostile zmogljivosti za RR dejavnost; v prihodnjem planskem obdobju si moramo kot enega osnovnih ciljev postaviti razvoj RR dejavnosti v našem podjetju, zlasti glede na povečanje lastne ustvarjalnosti; financiranje raziskav in razvojnega dela je v bližnji preteklosti dobivalo v ZP pečat sekundarnosti. Višina sredstev, ki je pred osmimi leti znašala kar 6 % od proizvodnje, stalno upada in je znašala lani le 2,8 %, delež za RR dejavnost moramo povečati vsaj na 4 %. Komentar h gospodarskemu načrtu za leto 1973 kaže, da je planirano povečanje proizvodnje 30 %, razvoj pa naj bi bil v primerjavi z lanskim manjši, zato je moč reči, da v ZPI ni opazen skupni program, osnovan na znanstveni metodi, ki bi pokazala, kakšne so možnosti za izvedbo tega programa.

Reševanje naše interne in eksterne problematike bomo morali postaviti na principe samoupravnega dogovarjanja. Precej smo že razpravljali o bodoči vlogi in mestu Zavoda v ZP. V smislu boljšega poslovanja in odstranjevanja težav, ki nastajajo zaradi ne-

definiranega mesta Zavoda v ZP, so zbori delovnih ljudi sprejeli določena stališča. Zavod vztraja na stališču, da je rezultat razvijalca razvojno delo, zato naj bi bil enakopraven član kolektiva ZPI. Iz tega razloga postavljamo določene zahteve po enakopravnosti. ZP Iskra predlagamo ustanovitev skupine raziskovalcev in drugih strokovnjakov ZP Iskra, ki bi jo imenovali kolegij za organizacijo raziskovalnega dela (KORD). Njegove naloge bi bile predvsem: zbiranje, ocenjevanje in predlaganje inovacijskih idej, napovedovanje razvoja tehnike, vsklajevanje RR kapacitet z ostalimi inštituti in fakultetami, koordiniranje pri nabavi znanja od drugod, načrtovanje vključevanja v inovacijske procese ZP Iskra in priprava gradiva za sprejemanje poslovnih odločitev.

Rešeno tudi ni vprašanje, kako deliti razvojno delo, ki mora biti v tovarni in tisto, ki naj bi bilo v Zavodu. Srednjeročno in dolgoročno razvojno delo je smiselno in smotno združiti v Zavodu, tovarna pa mora imeti svoj del spremljajočega razvoja. Danes hočejo tovarne rešiti problematiko svojega sprem-

ljajočega razvoja s tem, da bi vzele razvoj iz Zavoda, s tem pa bi uničile njegovo poslanstvo. Ne moremo si predstavljati Iskre čez pet let, če danes ne bo imela svojega razvojnega centra.

Pripomba uredništva

Naši sodelavci, ki so v Iskrinih proizvodnih organizacijah dostikrat prisotni na raznih sejah in razgovorih o ZZA in njegovi vlogi v Iskri, so zadevo dobili naslednji vtis: Vprašanje vloge in funkcije zavoda za raziskovalno-razvojno dejavnost je prisotno že vrsto let v Iskri. Vse kaže, da ob tem problemu nastajajo precej diametralna stališča med ZZA in proizvodnimi organizacijami, zato ne bi bilo odveč, če bi to vprašanje skušali rešiti po znanem geslu: DAJ-DAM! To je možno le z direktnimi razgovori oz. samoupravnimi dogovori, ki bi točno določevali delo, čas in plačilo. Nujen je skupen dogovor o perspektivnem planu oz. o strateških ciljeh ZP, kamor naj se koncentrirajo razvojne in raziskovalne kapacitete, določiti pa je tudi treba kaj in kako hitro nekaj sami ustvarimo, in kje se je treba poslužiti tujih dosežkov.

Vdihavamo strup

Pred kratkim je bil objavljen zemljevid Jugoslavije s podatki o zastrupljenosti ozračja v posamezni občini. Od skupno 500 občin je zrak onesnažen kar v 312 občinah, dober zrak najdemo praktično le še na dalmatinskih otokih.

Kritično zastrupljen zrak so vdihavali v 32 občinah, v

Sloveniji je kar šest takih: Ljubljana Center, Bežigrad, Moste-Polje, Celje, Ravne na Koroškem in Zagorje. Zastrupljen zrak »uživajo« pri nas na Jesenicah, v Kranju, v Šiški, na Viču, v Domžalah, Velenju, Zalcu, Trbovljah, Mariboru, Sentjurju, Novem mestu in Ilirski Bistrici.

dukcijo, za sklad skupne porabe in druga soglasna s planom odobrena sredstva, ki so nujna za uspešno delovanje teh služb.

TOZD se zavezujejo zagotoviti delavcem delovne skupnosti skupnih strokovnih služb v pogledu osebnih dohodkov in drugih pravic iz dela in po delu enake pravice kot delavcem v proizvodnih TOZD.

V pogledu solidarnosti in subsidiarne odgovornosti so TOZD soglasne, da grede vse obveznosti v breme dohodka tiste TOZD, ki jih je povzročila, oziroma tiste, v katere korist so nastale.

Subsidiarna odgovornost izvira iz družbenih sredstev za skupno sprejete in soglasno dogovorjene obveznosti do tretjih, ne glede na to, v čigavo korist so nastale. Znotraj skupnosti te obveznosti bremene TOZD po načelu iz 1. odstavka

Glede na skupen zaključni račun prevzamejo TOZD subsidiarno odgovornost tudi tedaj, kadar vse skupaj ne dosežejo tolikšnega celotnega dohodka, da bi pokrile izgube na načine, kot jih predvideva zakon.

Skladno z načeli delitve dohodka so temeljne organizacije združenega dela sporazumne, da si pri zagotavljanju in delitvi sredstev za osebne dohodke izhaja iz enotnih temeljnih osnov in meril, soglasno sprejetih in določenih v skupnem temeljnem aktu na osnovi družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov gospodarske panoge, v katero so razvrščene po veljavni nomenklaturi.

V temeljnem aktu iz prejšnjega odstavka mora biti uveljavljeno izhodiščno načelo, da gre za enako delo enako plačilo.

Notranjo delitev sredstev za osebne dohodke oblikujejo TOZD same v svojih aktih, izhajajoč iz zgoraj navedenih temeljnih osnov in meril. Pri tem se zavezujejo v delitvi izpolnjevati obveze do delavcev skupnih strokovnih služb.

Temeljne organizacije združenega dela, združene v skupnosti, se sporazumejo, da se njihova sredstva vodijo skupno v naslednjih skladih:

- v poslovnem skladu,
- rezervnem skladu,
- skladu skupne porabe.

Vse prej navedene sklade se knjigovodsko in obračunsko vodi za vsako TOZD posebej.

TOZD se sporazume, da imajo skupno knjigovodstvo, skupne periodične obračune in skupen zaključni račun.

Za vsako TOZD se sestavi interni zaključni račun (za obračun z družbeno skupnostjo in poslovnimi partnerji), ki vsebuje zlasti tele podatke:

- a) o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka
- b) o delitvi dohodka
- c) o virih sredstev, s katerimi razpolaga TOZD
- d) druge podatke, ki jih potrebujejo delavci v TOZD, da bi mogli odločati o poslovanju in upravljanju v TOZD.

Za opravljanje poslov skupnega pomena temeljne organizacije združenega dela združujejo del svojih virov poslovnih sredstev, ki se jih vodi kot združena poslovna sredstva. Ta del se določi z vsakoletnim gospodarskim načrtom.

Mimo zgoraj naštetih skladov osnujejo TOZD še poseben solidarnostni sklad. Vlaganje v ta sklad je solidarnostna obveza TOZD.

Do sredstev iz solidarnostnega sklada imajo praviloma pravico le vlagatelji, če zanje zaprosijo, in le izjemoma drugi, ki te obveze do sklada niso izpolnili. Sredstva sklada se lahko odobrijo bodisi kot

pomoč bodisi kot posojilo.

S planiranjem opredeljujejo TOZD svojo poslovno politiko in poslovno politiko celotne skupnosti, usklajujejo medsebojne interese, razmerja in odnose, sprejemajo obveznosti in izvršujejo pravice, zastopajo in vzpostavljajo poslovna in druga razmerja s poslovnimi udeleženci, fizičnimi in pravnimi osebami ter družbeno politično skupnostjo.

TOZD so soglasne, da predstavlja skupen soglasno sprejet srednjeročni načrt razvoja TOZD in skupnosti kot celote osnovo poslovne politike za obdobje petih let.

Letni gospodarski načrt, ki obsega obdobje enega leta in ga sprejme vsaka TOZD sama, mora biti usklajen z intencijami srednjeročnega načrta razvoja in s soglasno sprejetimi izhodišči. Letni plan skupnosti je zbir letnih planov TOZD.

(Nadaljevanje prihodnjik)

V Elektromehaniki ustanovljena foto kino sekcija

Fotografija je postala naša spremljevalka v vsakdanjem življenju. Spremlja nas doma, v službi, pri delu in razvedrilu, v lepih in težkih trenutkih. Zato nas je vsak dan več, ki želimo ta ali oni dogodek iz našega življenja prenesti na papir ali film, da bi si z njim kdaj pozneje osvežili spomin na trenutke, ki bi jih drugače mogoče celo pozabili. V Kranju, koder je živel in umrl iznajditelj fotografije na steklo Franc Puhar, ima fotografiranje že lepo tradicijo. Mnogo amaterjev, članov kranjskega kluba, ki nosi ime tega znamenitega rojaka, je zaposlenih tudi v Elektromehaniki, pa tudi v drugih klubih na Gorenjskem jih je precej, ki so zaposleni v kranjski Iskri. Vse je že dalj časa združevala želja, da bi v tovarni ustanovili sekcijo, v katero bi se lahko vključili vsi tisti člani kolektiva, ki se v prostem času radi ukvarjajo s fotografijo.

Sindikalna organizacija je pokazala veliko razumevanja za njihove želje in tako so 19. aprila letos pripravili ustanovni sestanek sekcije. Udeležba je preseгла vsa pričakovanja, saj je pristopne izjave podpisalo kar 72 članov kolektiva, kar pa še ni dokončna številka. Sestanek je vodil Alojz Zibert, eden od članov upravnega odbora kranjskega foto-kino kluba, zaposlen v računskem centru tovarne. V uvodnem govoru je poudaril, da so bili prav fotoamaterji Elektromehanike tisti, ki so začeli izdelovati fotografije za Iskrine stenske koledarje. Že nekaj let prirejajo interne foto razstave. Letos jo bodo odprli v Sežani in jo prenesli na Labore v Kranju, ko bo tam odprta nova tovarna elektronskih telefonskih central.

Udeleženci sestanka so se dogovorili, da bodo v sekciji osnovali tri ločene skupine, ki naj bi delovale popolnoma

samostojno, njihovo delo pa bo koordiniral odbor sekcije v naslednji sestavi:

Alojz Zibert — predsednik, Miha Kern — tajnik, Božo Malovrh — vodja foto skupine, Marko Šmuc — vodja kino skupine, Jurij Zager — vodja arhiva.

Skupine so si zastavile obširen program dela. Foto in kino skupina bosta organizirali tečaje, strokovna predavanja, interne natečaje ter občasna predavanja filmov in diapozitivov, obenem pa bo nujna skrb posvečena predvsem kvaliteti fotografskih in filmskih stvaritev na področju umetniške fotografije ter montaže in obdelave filma.

Zahtevno nalogo bo imela skupina, ki bo skrbela za arhiviranje slikovnega gradiva. Zbrati bo morala predvsem obstoječo dokumentacijo, jo obnoviti in reproducirati. Na zboru je bilo ugotovljeno, da je v zadnjem času iz tovarne izginilo veliko dragocenega slikovnega gradiva, mnogo slik pa je nujno treba zaščititi pred uničenjem. Seveda pa bo skupina zbirala tudi vse nove stvaritve, ki bodo prikazovale dogajanja, življenje in delo ljudi v tovarni.

Sindikalna organizacija je foto sekciji obljubila vso podporo, skušala pa bo najti zanj tudi ustrezne prostore za laboratorije in pisarno. Ta čas pa se bodo člani lahko posluževali uslug v kranjskem klubu. Pogoji za delo so torej zadovoljivi, volje za delo je tudi dovolj. Fotografom in snemalcem-amaterjem želimo obilo užitkov pri njihovem konjičku, predvsem pa čim več uspešnih posnetkov.

B. M.

ZAHVALA

Ob bridki smrti ljubljenega sina

ZORANA KOMACA

se iskreno zahvaljujem vsem starim Iskrašem, bivšim sodelavcem v kinoakustiki in sodelavcem v kadrovskega področju za izraze sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Bilo nam je v neizmerno tolažbo.

Braniko Komac
z družino

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Šilc. — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in klišaji: »CP Gorenjski tisk« Kranj

Vabilo k sodelovanju

Foto-kino sekcija pri Kulturni komisiji sindikalne organizacije tovarne ISKRA-ELEKTROMEHANIKA Kranj organizira

III. Iskrino razstavo umetniške fotografije

ob tednu Iskre od 28. 6. do 2. 7. 1973 v Mladinskem klubu v Sežani.

Pogoji razstavljanja:

Razstave se lahko udeležijo vsi fotoamaterji, zaposleni v Zdrženem podjetju Iskra z največ 10 fotografijami, ki še niso bile razstavljene na Iskrinih razstavah. Fotografije, ki ne smejo biti kaširane, naj bodo formata 30 × 40 cm do 30 × 30 cm. Opremljene naj bodo z običajnimi podatki (naslov slike, naslov avtorja in tovarne, kjer je avtor zaposlen. Podatki naj bodo izpisani na hrbtni strani slike).

Prireditelj si pridržuje pravico objave za razstavljene fotografije, če avtor tega izrecno ne prepove. Prireditelj si tudi pridržuje pravico, prenesti razstavo ali del razstave v še kakšen drug kraj.

S fotografijami se bo ravnalo pazljivo, prireditelj pa ne odgovarja za morebitne poškodbe na transportu. Fotografije je treba dostaviti osebno ali priporočeno in primerno zavarovane najkasneje do 15. 6. 1973 na naslov:

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ISKRA-ELEKTROMEHANIKA — 64000 KRANJ — Savska loka 1

Fotografije bo ocenjevala posebna žirija izven podjetja. Za najboljše fotografije bodo podeljene nagrade:

- 1 zlata medalja
- 1 srebrna medalja
- 1 bronasta medalja
- 2 diplomi

Vse fotografije bodo vrnjene do 15. 8. 1973.

Vse avtorje in druge fotoamaterje opozarjamo že na prihodnjo razstavo v letu 1974. Ta razstava bo tematska pod geslom:

»ŽIVLJENJE IN DELO DELAVCA-ISKRASA«

Vabimo na sodelovanje.

Foto-kino sekcija ISKRA

Ob tednu ISKRE bo
28. junija zvečer v Sežani

SREČANJE KULTURNIKOV ISKRE

Na to srečanje vabimo vse delavce ZP ISKRA, ki se ukvarjajo s katerokoli kulturno dejavnostjo. Posebno vabimo pesnike, pisatelje in skladatelje, potem pevce — soliste in zборе, recitatorje, humoriste, ansamble — narodne in moderne, harmonikarje, folkloriste itd.

Prijave pošljite do 25. maja komisiji za kulturo pri sindikalni organizaciji ISKRA, Elektromehanika Kranj.

LIKOVNIKI

Slikarje, kiparje in rezbarje, ki so zaposleni v Zdrženem podjetju Iskra vabim, da svoja kvalitetna dela razstavijo ob tednu Iskre, ki bo od 28. junija do 2. julija letos v Sežani.

Oblika in format nista važna! Razstava bo v stari šoli oz. rojstni hiši Srečka Kosovela.

Morebitne podrobnejše informacije je moč dobiti v tajništvu sindikata (tel. 2395) »Elektromehanike« v Kranju.

Izid žrebanja prvomajske nagradne križanke

1 NAGRADA (250 din):

Petročnik Joži, Iskra Commerce, Ljubljana.

2 NAGRADI PO (100 din):

Kristan Jožica, Iskra Reteče — Skofja Loka; Bogataj Marinka, Elektromehanika, Kranj (ATN).

6 NAGRAD PO (50 din):

Vrščaj Zvonka, Iskra Semič; Rovan Slavi, Elektromehanika; Kočar Milan, Elektromehanika; Smid Jolanda, Elektromehanika; Bertonec Metka, Iskra-Reteče; Dolenc Francka, upokojenka, Kranj.

6 NAGRAD PO (30 din):

Vitkovič Ana, Iskra, predstavništvo Stuttgart; Bernik Marica, Iskra-Reteče; Kavčič Edo, Elektromehanika; Šunkar Janko, Elektromehanika; Miklavc Lojzka, EMO — obrat Bistrica, Limbuš; Mubi Tine, Elektromehanika.

5 NAGRAD PO (20 din):

Verlič Majda, Elektromehanika; Opara Stane, Elektromehanika; Ramovš Adolf, Elektromehanika; Hunjet Dora, Elektromehanika; Marjan Jazbec, Elektromehanika.

10 NAGRAD PO (10 din):

Ječnik Stane, Elektromehanika; Lapan Marjan, Elektromehanika; Vidic Slavko, Elektromehanika; Subic Ivo, Elektromehanika; Spendal Magda, Elektromehanika; Gabrič Igor, IC — Bazensko sklad. Kranj; Lunar Ivan, Elektromehanika; Strajnar Vera, Elektromehanika; Lipovšek Rudi, strokovne službe ZP; Baver Lojzka, Elektromehanika.

Nagrade bodo izplačane v juniju.

RESITEV PRVOMAJSKE NAGRADNE KRIZANKE

Vodoravno:

PRVI MAJ, KANAPE, MEDNARODNI, TOP, PO, TERIODONT, ULJ, KRAS, RO, BB, RAMA ali RAME, ETER, LIBIDO, MELISA, INA, UDO, KINETIK, ACA, SO, PROPORCIJA, ATEST, REFORMACIJA, LOKA, R, ATENKA, DARWIL, APATICEN, ZORA, NAVIJALKE, AMERIKA, N, TVL, PEŠAK, ANI, ALITER, ITALIJAN, ZB, RE, ATA, KR, JADRO, GRAMOFON, DOGA, TZ, ONA, ORKAN, EMONA, ME, CA, KN, AMI, LB, JOVAN, ILKA, AA, ENA, I, PLEN, TRANSMISIONAR, ENAKOST, PU VA, RL, AVON, B, R, ISKRA KAVNI MLINCEK, T, N, KROF, IDEALEN, ATAKA, AERO, VI, PESA, TELEKINC, N, KUD, P, OMA, LAJNA, KA MIN EMO, MARIONETKA, DOLAR.